

Πολιτική Πανεπιστημίου Κύπρου για Διασφάλιση της Ποιότητας της Διδασκαλίας

Εισαγωγή

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου, στο πλαίσιο αναβάθμισης της ποιοτικής διδασκαλίας και της αναγνώρισης της διδακτικής αριστείας, έχει αποφασίσει τη δημιουργία πολιτικής η οποία θα αποσκοπεί στη διασφάλιση της ποιότητας της διδασκαλίας στο Πανεπιστήμιο.

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου καλείται να προωθήσει, να ενισχύσει και να διασφαλίσει την ποιότητα της διδασκαλίας που προσφέρει. Η διασφάλιση της ποιότητας της διδασκαλίας θα:

1. Συμβάλει στο όραμα του Πανεπιστημίου Κύπρου, το οποίο είναι να εδραιωθεί ως ένας πρωτοπόρος θεσμός πολιτισμικής δημιουργίας, εξέχουσας κοινωνικής προσφοράς και ως σημείο αναφοράς στην παγκόσμια επιστημονική κοινότητα.
2. Γίνει σε συνάρτηση με την αναβάθμιση της Έρευνας, τη Διεθνοποίηση, τη Μάθηση, την Επιχειρηματικότητα και τις σχέσεις του Πανεπιστημίου με τους απόφοιτους.

Βάσει του Στρατηγικού Σχεδίου 2016-2025 του Πανεπιστημίου Κύπρου, η αριστεία στη μάθηση και τη διδασκαλία αποτελεί στρατηγική επιδίωξη, η οποία θα έχει ως απότοκο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διεθνούς αναγνώρισης του Πανεπιστημίου, ανάμεσα στα κορυφαία Πανεπιστήμια του κόσμου.

Αναλυτικότερα, η αριστεία στη μάθηση και τη διδασκαλία περιλαμβάνει:

1. Ενίσχυση των μηχανισμών συνεχούς εσωτερικής αξιολόγησης και βελτίωσης της ποιότητας της διδασκαλίας.
2. Βελτίωση της αναλογίας ακαδημαϊκού προσωπικού – φοιτητών.
3. Δημιουργία μηχανισμών εργασιακής εμπειρίας και οργανικής διασύνδεσής της με τα προγράμματα σπουδών.
4. Ανάπτυξη υποδομής, μηχανισμών και προγραμμάτων για ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
5. Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και ενίσχυση της συμμετοχής των φοιτητών στην πανεπιστημιακή ζωή.

Στόχοι

Οι βασικοί στόχοι της πολιτικής είναι:

1. Η βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.
2. Η ανάπτυξη κουλτούρας ποιοτικής διδασκαλίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.
3. Η παρακολούθηση και διασφάλιση ποιοτικής διδασκαλίας για αυτοαξιολόγηση και αυτοβελτίωση.
4. Η εναρμόνιση του Πανεπιστημίου Κύπρου με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα και οδηγίες.

Δράσεις

Οι προτεινόμενες δράσεις βασίζονται σε τρεις άξονες:

1. Αναγνώριση και διάχυση καλών πρακτικών και αυτοαξιολόγηση διδασκαλίας.
2. Αρχική εκπαίδευση, συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη του διδακτικού προσωπικού και δικτύωση.
3. Μηχανισμοί στήριξης και συνεχούς βελτίωσης.

Οι δράσεις αυτές ανταποκρίνονται στη φιλοσοφία του πλαισίου διασφάλισης ποιότητας που προτείνεται από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ENQA) (πρότυπα και οδηγίες της εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας - “Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education area” (ESG), Part 1: Internal Quality Assurance - <http://www.enqa.eu/index.php/home/esg/>).

Άξονας 1: Αναγνώριση και διάχυση καλών πρακτικών και αυτοαξιολόγηση διδασκαλίας

Δράσεις:

A. Μέθοδοι αναγνώρισης, τεκμηρίωσης και διάχυσης καλών διδακτικών πρακτικών που εφαρμόζονται στο Πανεπιστήμιο Κύπρου

Αυτό θα γίνεται μέσω:

1. Του Κέντρου Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ.) το οποίο διοργανώνει ανοιχτές συναντήσεις μεταξύ του διδακτικού προσωπικού για συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων σε θέματα καλής διδασκαλίας.
2. Της θέσπισης του «Βραβείου Ποιοτικής Διδασκαλίας» το οποίο απονέμεται ανά διετία σε ένα μέλος του ακαδημαϊκού προσωπικού.

3. Του εντοπισμού καλών διδακτικών πρακτικών και δημοσιοποίησής τους στην ιστοσελίδα του ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ.

B. Εργαλεία αυτοαξιολόγησης διδασκαλίας και η χρήση τους για βελτίωση της διδασκαλίας

Αυτό θα γίνεται μέσω:

1. Της χρήσης από το διδακτικό προσωπικό εργαλείων αυτοαξιολόγησης της διδασκαλίας, τα οποία εξυπηρετούν τη φύση του μαθήματος (π.χ., μάθημα που απευθύνεται σε μεγάλο/μικρό ακροατήριο, μάθημα σε εργαστήριο, μάθημα σε φροντιστήριο). Για το σκοπό αυτό, αναμένεται ότι το διδακτικό προσωπικό αναπτύσσει εργαλεία αυτοαξιολόγησης (π.χ., ερωτηματολόγιο εσωτερικής αξιολόγησης, παρατήρηση διδασκαλίας από συναδέλφους, χρήση εργαλείων για την εκτίμηση της προόδου των φοιτητών), ή προσαρμόζει υφιστάμενα εργαλεία για διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση των μαθημάτων.
2. Του ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ. το οποίο θα παρέχει εκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού στην εισαγωγή/χρήση διαφόρων εργαλείων αυτοαξιολόγησης (π.χ., απευθείας επικοινωνία με φοιτητές, ανοιχτή συζήτηση, χρήση ημερολογίου, παρακολούθηση βιντεοσκοπημένων μαθημάτων, διαμορφωτική αξιολόγηση και ανατροφοδότηση φοιτητών σε ηλεκτρονική μορφή, ποιοτική και ποσοτική αξιολόγηση, συστήματα λογισμικού για αναλύσεις της μάθησης και της διδασκαλίας (learning/teaching analytics)).
3. Εσωτερικής ισότιμης παρατήρησης (peer observation), νοουμένου ότι ακολουθούνται διαδικασίες που διασφαλίζουν την αυτονομία του διδακτικού προσωπικού και την προσαρμογή των διαδικασιών σε συγκεκριμένο συγκείμενο/γνωστικό αντικείμενο βάσει διδακτικών και μαθησιακών σκοπών, αναγκών και προτεραιοτήτων. Η ισότιμη αξιολόγηση θα γίνεται από μέλη του διδακτικού προσωπικού που αποφασίζουν να συνεργαστούν σε εθελοντική βάση, αλλά που θα έχουν πρώτα πιστοποιηθεί ως ισότιμοι παρατηρητές από σχετικό πρόγραμμα που θα προσφερθεί μέσω του ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ.
4. Εσωτερικής ισότιμης αξιολόγησης με ομάδες αλληλοαξιολόγησης στις οποίες οι ρόλοι του αξιολογητή και αξιολογούμενου εναλλάσσονται.

Άξονας 2: Αρχική εκπαίδευση, επαγγελματική ανάπτυξη διδακτικού προσωπικού και δικτύωση

Δράσεις:

- A. Πρόγραμμα εκπαίδευσης για το νεοεισερχόμενο διδακτικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Κύπρου υπό την εποπτεία και συντονισμό του ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ

Αυτό θα γίνεται μέσω:

1. Δημιουργίας ενός προγράμματος εκπαίδευσης που θα διασφαλίζει την εκπαίδευση για καλή διδασκαλία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και θα οδηγεί στην απόκτηση σχετικού πιστοποιητικού διδασκαλίας (teaching certificate). Το νέο διδακτικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Κύπρου θα πρέπει να παρακολουθεί υποχρεωτικά το πρόγραμμα. Εκτός από το νέο προσωπικό, το πρόγραμμα θα μπορεί να παρακολουθήσει οποιοδήποτε μέλος του υφιστάμενου διδακτικού προσωπικού και άτομα εκτός του Πανεπιστημίου Κύπρου. Σημειώνεται ότι για το διδακτικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Κύπρου το πρόγραμμα θα προσφέρεται δωρεάν, αλλά θα υπάρχει κόστος για τα άτομα εκτός Πανεπιστημίου Κύπρου. Το πρόγραμμα θα δημιουργηθεί από το υφιστάμενο προσωπικό του Πανεπιστημίου Κύπρου και θα διδάσκεται από αυτό.
2. Εισαγωγικών σεμιναρίων για νέους διδάσκοντες που επαναλαμβάνονται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους για θέματα που αφορούν την πολιτική και λειτουργία του Πανεπιστημίου Κύπρου και των σεμιναρίων για τη χρήση του Blackboard. Τα σεμινάρια αυτά θα είναι υποχρεωτικά για το νέο διδακτικό προσωπικό και προαιρετικά για το υφιστάμενο προσωπικό.

B. Συνεχόμενη επαγγελματική ανάπτυξη διδακτικού προσωπικού

Αυτό θα γίνεται μέσω:

1. Παρακολούθησης δραστηριοτήτων επαγγελματικής ανάπτυξης που διοργανώνει το ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ.
2. Παροχής κινήτρων για την παρακολούθηση των εισαγωγικών σεμιναρίων για την πολιτική και λειτουργία του Πανεπιστημίου Κύπρου και για τη χρήση του Blackboard. Ένα κίνητρο θα μπορούσε να είναι η αύξηση του προσωπικού κονδυλίου 311 κατά ένα ποσοστό για όσους από το υφιστάμενο διδακτικό προσωπικό παρακολούθησε το πρόγραμμα εκπαίδευσης που οδηγεί στο πιστοποιητικό διδασκαλίας.
3. Προσφοράς διαδικτυακών μαθημάτων για διασφάλιση της ποιοτικής διδασκαλίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
4. Προκήρυξης από το ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ. δράσεων διδακτικής επινόησης στο πλαίσιο όλων των επιστημών.
5. Θέσπισης του θεσμού του μέντορα σε θέματα διδασκαλίας. Ο/Η μέντορας, νοουμένου ότι είναι σύμφωνος/η, θα έχει τη δυνατότητα να θεωρήσει την υπηρεσία που θα προσφέρει ως «προσφορά στο επάγγελμα» και να το αναφέρει στο βιογραφικό του/της. Προτείνεται η παροχή κινήτρων για την προώθηση αυτής της συνεργασίας (π.χ., Βραβείο Μέντορα).

Γ. Δικτύωση με άλλα Κέντρα Διδασκαλίας και Μάθησης

Άξονας 3: Μηχανισμοί στήριξης και συνεχούς βελτίωσης

Δράσεις:

A. Στήριξη του διδακτικού προσωπικού σε θέματα οργάνωσης, σχεδιασμού και συνεχούς βελτίωσης του περιεχομένου των μαθημάτων

Αυτό θα γίνεται μέσω:

1. Συνεχούς βελτίωσης των μαθημάτων που προσφέρονται από το διδακτικό προσωπικό σε τακτά χρονικά διαστήματα. Το διδακτικό προσωπικό έχει υποχρέωση να αναθεωρεί τη δομή, το περιεχόμενο, τη βιβλιογραφία, τις δραστηριότητες και την αξιολόγηση των μαθημάτων που διδάσκει, όπου αυτό μπορεί να εφαρμοστεί.
2. Συνεχούς παρακολούθησης και συμμετοχής στις εξελίξεις που αφορούν την διδασκαλία όλων των επιστημών στον Ευρωπαϊκό και Διεθνή Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και παροχής κινήτρων για συμμετοχή σε συνέδρια ή διοργάνωσης συνεδρίων με θέμα την διδασκαλία στην κάθε μια επιστήμη.
3. Συνεχούς υποστήριξης και ενθάρρυνσης του διδακτικού προσωπικού για χρήση του Blackboard στη διδασκαλία των μαθημάτων τους.
4. Διάθεσης από το Πανεπιστήμιο στο διδακτικό προσωπικό κατάλληλων υποδομών, πόρων και παροχή της αναγκαίας τεχνολογίας για ενίσχυση της διδασκαλίας.
5. Αναγνώρισης της ποιοτικής διδασκαλίας του διδακτικού προσωπικού με αύξηση του προσωπικού κονδυλίου 311 κατά ένα ποσοστό.
6. Καταχώρησης σε βάση δεδομένων της βιβλιογραφίας που δίνεται από τους διδάσκοντες στους φοιτητές.
7. Εναλλαγής διδάσκοντα στα βασικά μαθήματα κορμού σε περιπτώσεις που αυτό κριθεί ως αναγκαίο.
8. Του ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ. το οποίο θα προσφέρει στήριξη στο διδακτικό προσωπικό για την δημιουργία φακέλων πεπραγμένων διδασκαλίας (teaching portfolios) ως εργαλείο για αυτοαξιολόγηση και αυτοβελτίωση.

B. Στήριξη της βελτίωσης της ποιότητας μάθησης των φοιτητών

Αυτό θα γίνεται μέσω:

1. Εφαρμογής κατάλληλων μεθόδων διδασκαλίας με σκοπό τον μετασχηματισμό της διδακτέας ύλης/περιεχομένου, σύμφωνα πάντα με τις ιδιαιτερότητες του καθενός γνωστικού αντικειμένου/μαθήματος.
2. Ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στα μαθήματα για ενίσχυση της μάθησης των φοιτητών και για τη συνεχόμενη διαμορφωτική αξιολόγηση των φοιτητών και των μαθημάτων.

3. Παροχής ενισχυμένων ευκαιριών στους φοιτητές του Πανεπιστημίου Κύπρου για φοίτηση ή εργασία (π.χ., πρακτικές εξασκήσεις, τοποθετήσεις) σε ακαδημαϊκούς και βιομηχανικούς φορείς εντός και εκτός Κύπρου.
4. Παροχής ευκαιριών για εργασιακή εμπειρία κατά τη διάρκεια των σπουδών των φοιτητών.
5. Ενίσχυσης της εμπλοκής των φοιτητών του Πανεπιστημίου Κύπρου σε διεθνείς δραστηριότητες, όπως οι διεθνείς συναντήσεις, τα διεθνή φόρουμ και οι διεθνείς διαγωνισμοί.
6. Καλλιέργειας της κριτικής και δημιουργικής σκέψης των φοιτητών στα μαθήματα από τους διδάσκοντες μέσα από διδακτικά σενάρια που προάγουν την επίλυση σύνθετων προβλημάτων, ή μέσω μιας κριτικής στάσης προς την διδασκαλία όπου ο διδάσκοντας παροτρύνει τους φοιτητές να εξετάσουν εναλλακτικές επεξηγήσεις και λύσεις στη βάση κριτηρίων.
7. Προφοράς Μαθημάτων Γενικής Μόρφωσης για ενίσχυση της κριτικής σκέψης των φοιτητών, όπως είναι τα Μαθήματα Λογικής.
8. Εύκολης προσβασιμότητας των φοιτητών στον διδάσκοντα και στον ακαδημαϊκό σύμβουλο.
9. Αναφοράς προσωπικής ακαδημαϊκής προόδου και προόδου σε θεμελιώδεις οριζόντιες δεξιότητες από τους φοιτητές στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου.
10. Διδασκαλίας υποχρεωτικών μαθημάτων στα πρώτα έτη από Καθηγητές και Αναπληρωτές Καθηγητές.
11. Επιπρόσθετης διδασκαλίας φροντιστηριακών μαθημάτων από Μεταπτυχιακούς/Διδακτορικούς Φοιτητές.
12. Ανάπτυξης και βελτίωσης των οριζοντίων και άλλων δεξιοτήτων των φοιτητών με σεμινάρια από το ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ και το Γραφείο Σταδιοδρομίας.
13. Διαδικτύου για ενημέρωση των φοιτητών σχετικά με την πολιτική του Πανεπιστημίου για τη φροντιστηριακή στήριξη φοιτητών με αναπηρίες, κοινωνικοοικονομικά προβλήματα ή/και με μαθησιακά προβλήματα που παρέχεται μέσω του Γραφείου Κοινωνικής Στήριξης.
14. Διαδικτύου για ενημέρωση των φοιτητών σχετικά με τις υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας που παρέχονται από το Κέντρο Ψυχικής Υγείας του Πανεπιστημίου σε φοιτητές οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες κατά την διάρκεια της παρακολούθησης των μαθημάτων τους.
15. Επέκτασης της διάρκειας του Εαρινού Εξαμήνου κατά μία εβδομάδα, δηλαδή από δεκατρείς (13) σε δεκατέσσερις (14), έτσι ώστε να παρέχεται περισσότερος χρόνος διδασκαλίας στους φοιτητές.
16. Προσπάθειας να μην υπάρχει μεγάλος αριθμός φοιτητών στα ακροατήρια (έως 30-40 φοιτητές σε διαλέξεις υποχρεωτικών μαθημάτων, 40-50 φοιτητές σε διαλέξεις μαθημάτων επιλογής, 15-20 στα φροντιστήρια και 15-20 στα εργαστήρια).
17. Εισαγωγής μαθημάτων Επιχειρηματικότητας, Καινοτομίας και Πνευματικών Δικαιωμάτων σε όλες τις Σχολές.

18. Δημοσίευσης Διδακτορικών Διατριβών στην Αγγλική/Γαλλική ή και σε οποιαδήποτε άλλη διεθνή γλώσσα και σε διεθνείς αναγνωρισμένους εκδοτικούς οίκους.
19. Ενσωμάτωσης στον βασικό κορμό όλων των Προγραμμάτων Σπουδών, μαθημάτων που προσεγγίζουν ζητήματα Ηθικής όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την αλματώδη ανάπτυξη της Επιστήμης και Τεχνολογίας.
20. Θέσπισης εβδομάδας ενδιάμεσων εξετάσεων για την καλύτερη προετοιμασία των φοιτητών.

Γ. Στήριξη Τμημάτων

Αυτό θα γίνεται μέσω:

1. Συνεχούς ανάπτυξης, αυτοαξιολόγησης και εξωτερικής αξιολόγησης των προσφερόμενων προγραμμάτων σπουδών ώστε να διατηρούνται συγκρίσιμα και διεθνώς ανταγωνίσιμα σε σχέση με αντίστοιχα προγράμματα στο εξωτερικό.
2. Υποστήριξης των Τμημάτων από το Πανεπιστήμιο για την υλοποίηση δράσεων προς βελτίωση της λειτουργίας τους και των προγραμμάτων που προσφέρουν.
3. Διεύρυνσης των Διαπανεπιστημιακών Προγραμμάτων Σπουδών σε συνεργασία με αξιόλογους διεθνείς εταίρους.
4. Ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών με διεθνή χαρακτήρα όπως, π.χ., πτυχία σε διεθνείς σχέσεις, περιφερειακά θέματα και ξένες γλώσσες και πολιτισμοί.
5. Συνεχούς στήριξης και παρακολούθησης για τη συστηματική βελτίωση, ενημέρωση και αναβάθμιση της ιστοσελίδας των Τμημάτων και των προσωπικών ιστοσελίδων του ακαδημαϊκού προσωπικού.